

PRISIO'R DRETH GYNGOR

Arweiniad i'n HYSBYSIAD CYDNABOD APÊL

Nid yw'r arweiniad hwn yn cwmpasu pob agwedd o'r broses apêl. Nid oes rhaid i ni ddilyn popeth yn yr arweiniad hwn, ac nid yw'n effeithio ar sut rydym ni'n defnyddio'r deddfau neu reoliadau perthnasol. Byddwn yn ymateb i unrhyw gais rhesymol gennych chi am gyngor neu eglurhad.

BETH YW'R TRIBIWNLYS PRISIO?

Mae Tribiwnlys Prasio Cymru (TPC) yn gorff annibynnol barnwrol a sefydlwyd gan y gyfraith i wrando ar a phenderfynu ar apeliadau ynghylch Ardrethi Annomestig, y Dreth Gyngor ac Ardrethi Draenio. Mae Tribiwnlys Prasio Cymru'n gweithredu ledled Cymru ac mae ei swyddfa weinyddol yng Nghasnewydd.

Mae'r Tribiwnlys yn annibynnol o'r Cyngor/Awdurdod Bilio sy'n cyhoeddi biliau'r Dreth Gyngor ac Ardrethi, ac Asiantaeth y Swyddfa Brasio, sy'n pennu Bandiau'r Dreth Gyngor a Gwerth Ardrethol.

Mae aelodau Tribiwnlys Prasio Cymru yn bobl leol sy'n wirfoddolwyr. Er efallai nad ydynt yn meddu ar gymwysterau proffesiynol maent yn derbyn hyfforddiant ffurfiol ac maent yn brofiadol o ran gwrandawr ar apeliadau. Yn arferol bydd tri aelod yn gwrandawr ar eich apêl chi, er y gall dau aelod wrando ar apêl os yw pawb yn y gwrandawriad yn cytuno i hynny. Bydd clerics, sy'n gyflogai a delir gan y Tribiwnlys, yn cynghori ar bwyntiau gweithdrefn a'r gyfraith.

Mae'r Tribiwnlys yn darparu gwasanaeth am ddim felly ni all ddyfarnu costau yn eich erbyn chi. Fodd bynnag, mae'n rhaid i chi dalu eich costau eich hun yn gysylltiedig â mynd i wrandawriad Tribiwnlys.

SUT WNAETH Y TRIBIWNLYS PRISIO DDERBYN YR APÊL?

Mae'n rhaid i'r Swyddog Rhestru anfon pob cynnig nad yw wedi'i ddatrys at Glerc y Tribiwnlys cyn pen chwe mis wedi'u derbyn yn ôl y gyfraith. Unwaith y bo'r Tribiwnlys wedi derbyn cynnig mae'n dod yn apêl.

Os yw eich apêl yn erbyn penderfyniad y Swyddog Rhestru nad yw eich cynnig yn ddilys, mae'n rhaid i'r Swyddog Rhestru ei anfon i'r Tribiwnlys cyn pen pedair wythnos.

Os oes unrhyw fanylion yn yr hysbysiad yn anghywir, cysylltwch â swyddfa'r Tribiwnlys ar unwaith, os gwelwch yn dda.

Os ydych chi'n llwyddo i ddatrys eich apêl, gadewch i'r Tribiwnlys wybod, os gwelwch yn dda. Cewch dynnu eich apêl yn ôl, yn ysgrifenedig, ar unrhyw gam cyn dyddiad y gwrandawriad.

GWYBODAETH AM APELIADAU'R DRETH GYNGOR

Mae'r Swyddog Rhestru wedi rhoi'r eiddo yn un o naw Band Treth Gyngor ar sail Gwerth Marchnad Agored yr eiddo ar 1 Ebrill 2003, y Dyddiad Prasio Rhagflaenol, gan gadw rhai tybiaethau statudol mewn cof.

Band	Ystod gwerthoedd	hyd at
A		£44,000
B	£44,001	£65,000
C	£65,001	£91,000
D	£91,001	£123,000
E	£123,001	£162,000
F	£162,001	£223,000
G	£223,001	£324,000
H	£324,001	£424,000
I	£424,001 ac uwch	

Lle nad yw'r eiddo apêl wedi ei werthu yn agos at y dyddiad prasio, bydd y Swyddog Rhestru yn ystyried tystiolaeth eiddo tebyg yn yr ardal a werthwyd ar y farchnad agored ar neu oddeutu'r Dyddiad Prasio Rhagflaenol.

Bydd y Swyddog Rhestru yn gwirio bod manylion arolwg yr eiddo'n gywir, o ran y maint a'r cynllun gosod.

Mae'r Swyddog Rhestru a'ch cyngor lleol yn cadw copïau o'r rhestr brisio, sy'n dangos band yr holl eiddo yn ardal eich cyngor chi. Cewch ofyn i'r Swyddog Rhestru neu'r cyngor am weld y rhestr, fel y medrwyd chi gymharu bandiau eich eiddo chi ac unrhyw eiddo arall sy'n debyg, yn eich barn chi. Mae copïau o'r rhestrau prasio ar gyfer yr holl eiddo yng Nghymru a Lloegr ar wefan Asiantaeth y Swyddfa Brisio (www.voa.gov.uk).

GWYBODAETH AM APELIADAU HYSBYSIAD ANNILYSRWYDD

Nodwch, os gwelwch yn dda, wrth ystyried Apeliadau Annilysrwydd, ni chaiff tribiwnlysoedd benderfynu ar gywirdeb neu fel arall y gwerth bandio.

Gall y Tribiwnlys edrych ar y rheolau sy'n berthnasol i wneud cynnig yn unig. Os yw'r Tribiwnlys yn penderfynu bod eich cynnig chi'n ddilys, bydd yn ystyried y materion prasio ar ddyddiad diweddarach.

BETH FYDD YN DIGWYDD NESAF?

Dylid ystyried gwrandawriad y Tribiwnlys fel cam olaf eich apêl, lle mae trafodaethau negodi blaenorol wedi methu datrys y mater. Hyd at ddyddiad y gwrandawriad dylech geisio cynnal deialog gyda'r Swyddog Rhestru. Bydd y Tribiwnlys yn eich hysbysu am ddyddiad y gwrandawriad o leiaf bedair wythnos ymlaen llaw.

Er mwyn sicrhau bod pawb yn ymwybodol o'r holl faterion bydd y Tribiwnlys yn anfon copi o unrhyw wybodaeth/gohebiaeth berthnasol mae'n ei dderbyn i'r holl bartïon.

A OES ANGEN I MI BARHAU I DALU FY NHRETH GYNGOR?

Er eich bod chi wedi cyflwyno apêl, mae'n rhaid i chi barhau i wneud y taliadau a ddangosir ar eich bil.

BETH FYDD YN DIGWYDD YNG NGWRANDAWRIAD Y TRIBIWNLYS?

Yn arferol mae trafodion yn y gwrandawriad yn anffurfiol, serch hynny, mae gweithdrefnau'r Tribiwnlys yn cael eu llywodraethu gan y gyfraith ac mae ganddo ei Brotocolau ei hun (arferion a gweithdrefnau) sy'n darparu rhagor o arweiniad ynghylch yr hyn a ddisgwylir gan y partïon sy'n ymddangos o'i flaen. Mae'r Protocolau hyn a rhagor o arweiniad i'w gweld ar ein gwefan.

Bydd y Tribiwnlys yn penderfynu pwy fydd yn cyflwyno eu hachos gyntaf a bydd yn sicrhau bod y rhai sy'n anghyfarwydd â gweithdrefnau'r Tribiwnlys yn cael pob cyfle i gyflwyno eu tystiolaeth, a bod y ffeithiau perthnasol yn cael eu cyflwyno mor llawn ag y bo'n bosibl.

A OES ANGEN I MI DDOD I'R GWRANDAWRIAD?

Yn arferol mae'n well os fedrwch chi ddod i'r gwrandawriad, un ai'n bersonol neu trwy gyswllt fideo, gan fod hyn yn caniatáu egluro'r materion sy'n creu anghydfod a chwestiynu, os oes angen. Fodd bynnag, gellir ymdrin â'ch apêl yn un o'r ffyrdd isod, ar sail cyflwyniad clir a chryno.

Sylwadau ysgrifenedig (yn unol â'r Rheoliadau)

Caiff y Tribiwnlys ymdrin â'ch apêl chi yn y modd yma yn unig os yw'r **holl bartïon yn cytuno i ddefnyddio'r dull hwn**.

Pan fo apêl yn cael ei phenderfynu trwy sylwadau ysgrifenedig, dim ond y dystiolaeth ysgrifenedig a ddarperir gan bob parti y gellir ei hystyried. Nid yw'r partïon yn bresennol mewn gwrandawriadau o'r fath.

Os yw pawb yn cytuno, yn ysgrifenedig, byddwch yn cael eich hysbysu am y weithdrefn.

Gallai'r Panel Apêl ofyn i'r partïon am ragor o dystiolaeth. Gallai benderfynu mai'r unig ffordd o ymdrin â'r achos yw trwy gynnal gwrandawriad ffurfiol.

Cyflwyniad ysgrifenedig

Os na fedrwch chi ddod i'r gwrandawriad a'ch bod yn dymuno i'r achos gael ei glywed yn eich absenoldeb chi, ond nid yw'r partïon wedi cytuno i'r weithdrefn sylwadau ysgrifenedig ffurfiol, mae'n

rhaid i chi ysgrifennu a rhoi manylion unrhyw bwyntiau rydych chi'n dymuno iddynt gael eu hystyried Bydd y partiön eraill yn parhau i ddod i'r gwrandawriad tribiwnlys.

Os nad ydych chi na'ch cynrychiolydd yn bresennol yn y gwrandawriad, gallai'r Panel Apêl wrthod yr apêl.

Nod y Tribiwnlys yw trin pawb yn deg ac ni fydd yn trin unrhyw un sy'n cyflwyno apêl yn llai ffafriol am unrhyw reswm.

Os oes gennych chi unrhyw anghenion yn ymwneud â'ch golwg, clyw neu symudedd, er engrhaifft, neu os oes arnoch chi angen cyfieithydd, gadewch i swyddfa'r Tribiwnlys wybod ymlaen llaw, os gwelwch yn dda, ac fe wnawn ein gorau i gynorthwyo.

A FEDRA' I GWYNO AM Y GWASANAETH A DDARPARWYD?

Os oes gennych chi gŵyn am y modd y gwnaeth gweinyddiaeth Tribiwnlys Prisio Cymru drin eich hachos chi, yn gyntaf dylech ysgrifennu at y Tribiwnlys yn y cyfeiriad a ddangosir ar ein hysbysiadau. Cewch eich hysbysu am weithdrefn gwynion lawn y Tribiwnlys yn ymateb Clerc y Tribiwnlys.

Cewch ddefnyddio'r broses hon i wneud cwyn am y modd y gwnaeth y Tribiwnlys drin eich apêl yn weinyddol. Bydd apêl bellach yn erbyn y penderfyniad yn cael ei chyflwyno i'r uwch lysoedd.

RHAGOR O WYBODAETH

Paratoir yr hysbysiadau yn Gymraeg a/neu yn Saesneg, yn dibynnu ar yr iaith a ddefnyddiwyd i gyflwyno'r apêl wreiddiol.

Croesewir gohebiaeth a galwadau ffôn yn Gymraeg a Saesneg. Ni fydd ysgrifennu atom ni yn Gymraeg yn arwain at oedi.

Mae'r arweiniad hwn yn un o gyfres o daflenni sy'n rhoi gwybodaeth am ein gwasanaethau ni. Mae'n taflenni arweiniad eraill yn cynnwys:

- cyngor cyffredinol ar gyflwyno apêl i'r Tribiwnlys;
- arweiniad i'n hysbysiad gwrandawriad; ac
- arweiniad i'n hysbysiad o benderfyniad.

Rydym ni hefyd yn cynnig taflenni arweiniad sy'n ymdrin ag apeliadau Atebolrwydd y Dreth Gyngor, Gostyngiadau'r Dreth Gyngor ac Ardrethi Annomestig. Mae'r canllawiau hyn ar gael ar wefan Tribiwnlys Prisio Cymru neu gellir gofyn am gopi trwy gysylltu â'r swyddfa Tribiwnlys yn y cyfeiriad a ddangosir ar ein hysbysiadau ni.

Ein cofnodion

Mae'r gyfraith yn caniatáu i unrhyw un ymweld â swyddfa Tribiwnlys i edrych ar gopïau agendâu a phenderfyniadau a wnaed gan y Tribiwnlys yn y chwe mlynedd ddiwethaf. Agendâu yw rhestrau apeliadau y rhoddwyd dyddiad gwrandawriad iddynt.

Cewch ragor o wybodaeth am Dribiwnlys Prasio Cymru, ei restrau a'i benderfyniadau apeliadau a'i gyhoeddiad ar y wefan hon: www.valuationtribunal.wales.

Deddfwriaeth berthnasol

Y brif ddeddfwriaeth ar gyfer gweinyddu'r Dreth Gyngor yw Deddf Cyllid Llywodraeth Leol 1992 a rheoliadau cefnogol, yn benodol:

- i) Rheoliadau'r Dreth Gyngor (Newid Rhestrau ac Apelau) (Cymru) 1993 Offeryn Statudol 290 (fel y'i diwygiwyd)
- ii) Rheoliadau Tribiwnlys Prasio (Cymru) 2010 (fel y'i diwygiwyd)

Ein swyddfa

Tribiwnlys Prasio Cymru

22 Gold Tops

CASNEWYDD

NP20 4PG

Ffôn: 01633 255003

E-bost: correspondence@valuationtribunal.wales